

Interdisciplinary research of past cultural phenomena - crossing the boundaries **Interdyscyplinarne badania minionych fenomenów kulturowych – przekraczając granice**

Zjawiska kulturowe z przeszłości mogą być analizowane z perspektywy różnych dyscyplin akademickich, które pozwalają lepiej zrozumieć złożone relacje między człowiekiem i środowiskiem. Większość tych dyscyplin rozwija się na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika od dziesięcioleci. Kluczową dyscypliną w badaniu przeszłości jest archeologia, która w ramach tego projektu koncentruje się na badaniach podwodnych, szczególnie z okresu średniowiecza. Badania archeologiczne wspierają analizy historyczne tego okresu, dostarczając cennych informacji, które mogą być interesujące dla szerszych nauk humanistycznych. Kwestie takie jak tożsamość przeszłości czy formy narracji o niej mogą być szczególnie interesujące dla współczesnego społeczeństwa.

Jednocześnie poznanie przeszłości wymaga wsparcia badań środowiskowych. Archeobotanika dostarcza informacji o eksploatacji środowiska i ukazuje zdolności adaptacyjne człowieka. Środowisko, z kolei, zależy od warunków geograficznych, zwłaszcza hydrograficznych, które wpływają na ekologię wód. Osady muszlowe (kalcyt biogeniczny) mogą być używane do datowania warstw archeologicznych metodą luminescencji. Fotografia lotnicza, skanowanie sonarowe i zaawansowane metody georeferencyjne mogą wizualizować obszary podwodne i przybrzeżne. Fotogrametria umożliwia generowanie modeli 3D. Dane pozyskane metodami nieinwazyjnymi stwarzają możliwości interpretacji za pomocą uczenia maszynowego i sztucznej inteligencji.

Projekt *Interdyscyplinarne badania minionych fenomenów kulturowych – przekraczając granice* łączy różne dyscypliny nauki, takie jak archeologia, historia, archeobotanika, hydrologia, ekologia i fizyka stosowana. Dzięki temu możliwe jest uzyskanie kompleksowego obrazu przeszłości i lepsze zrozumienie zjawisk kulturowych oraz środowiskowych.

Centrum Archeologii Podwodnej UMK, jako lider projektu posiada niezbędny sprzęt i doświadczenie do realizacji projektu. Wiodącym projektem Centrum są badania w jeziorze Lednica, to tu znajdowało się jedno z najważniejszych centrów władzy wczesnych Piastów – Mieszka I i Bolesława Chrobrego. Badania archeobotaniczne, hydroklimatyczne i ekologiczne jeziora dostarczają wglądu w przeszłość i pozwolą lepiej chronić drewniane struktury znajdujące się w wodach jeziora. Ekstrakcja kalcytu biogenicznego umożliwi rozwój nowej metody datowania luminescencyjnego. Badania historyczne będą prowadzone przez zespół historyków z UMK, którzy opublikowali szereg monografii na temat wczesnego średniowiecza. Projekt obejmuje również szersze spojrzenie humanistyczne na historię, poruszając kwestie tożsamości przeszłości i metod jej opisywania.

W projekcie wezmą udział pracownicy Centrum Archeologii Podwodnej, doktoranci i magistranci, a także specjaliści z innych wydziałów UMK, w tym z zakresu hydrologii, ekologii i fizyki stosowanej. Współpraca z różnymi ekspertami pozwoli na wykorzystanie nowoczesnych metod badawczych i technologii, co zwiększy szanse na sukces projektu.

Interdyscyplinarne badania minionych fenomenów kulturowych – przekraczając granice

6 DYSCYPLIN

5 WYDZIAŁÓW

JEDEN

